

Tid Torsdagen den 14 juni 2018 kl. 17.05 – 17.20
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justerat Torsdagen den 14 juni 2018

Stefan Hansson

Torbjörn Erbe

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Stefan Hansson (S) ordföranden

Margareta Stavling (S)

Anders Göransson (S)

Maria-Elsa Salvo (S)

Lennart Tonell (MP)

Torbjörn Erbe (M)

Alexandra Grimfors (M)

Marie-Louise Gudmundsson (M)

Tjänstgörande ersättare:

Eva Ångström (M)

för Joakim Larsson (M)

Anna Bäcklund (MP)

för Veronica Eriksson (MP)

Maria Ljuslin (V)

för Rikard Warlenius (V)

Susanne Wiklund (C)

för Mattias Keresztesi (M)

Emilie Fors (L)

för Abit Dundar (L)

Ersättare:

Birger Kato (S)

Elsemarie Bjellqvist (S)

Staffan Schartner (MP)

Nike Örbrink (KD)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Håkan Falk, Göran Carlberg, Gunnar Jensen, Sara Lundén, Lena Mittal och Åsa Wigfeldt samt borgarrådssekreteraren Erik Da Silva och personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-6.

§ 11**Program för Spångadalen. Svar på remiss av programförslag. Reviderat utredningsbeslut**

Dnr E2018-01910

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Exploateringsnämnden ger kontoret i uppdrag att fortsätta utredningarna för programmet upp till 17 miljoner kronor (reviderat utredningsbeslut).
- 3 Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 14 maj 2018.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Lennart Tonell m.fl. (MP), Maria Ljuslin (V), Torbjörn Erbe m.fl. (M) och Susanne Wicklund (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Emilie Fors (L) föreslår att nämnden beslutar att delvis bifalla kontorets förslag till beslut och att remissvaret kompletteras med de synpunkter som nedan anförts:

Vi är glada att äntligen se förslaget på program för Spångadalen och att inriktningen på projektet till största del är i linje med en hållbar och ansvarsfull stadsutvecklingspolitik. Det finns tyvärr delar av programmet som skulle kunna bli betydligt bättre och de frågorna vi främst vill lyfta är att det behövs fler skolplatser, att det är möjligt att bygga minst 300 fler bostäder, och att Rissneskogen kan bevaras.

Bostadsbrist och otrygga områden är två av stadens största utmaningar. Utan egenmakt och kontroll över sin boendesituation blir medborgarnas trygghet och handlingsfrihet kraftigt hindrade, samtidigt som deras valmöjligheter begränsas. Med områden som upplevs som otrygga skapas utestängdhet som gör att människorna som bor där ofta inte vågar gå ensamma genom sina egna grannkvarter under vissa tider av dygnet. Med ett övergripande program för

Spångadalen ges vi möjligheten att bemöta båda dessa viktiga frågor genom att bygga nya bostäder, koppla samman flera av stadens delar som är i behov av bättre sammanknytning och planera i ett område som till viss del varit hårt drabbat av bristfällig planering.

Goda kollektivtrafikförbindelser och lågt utnyttjade områden gör det till en utmärkt plats för nybyggnation, samtidigt som vi kan bevara viktiga grönområden som Rissneskogen. Tyvärr ser vi att förslaget i sin nuvarande form innehåller en del brister som skulle behöva tillgodoses för att planerna ska nå upp till sin fulla potential utan att skada närmiljön.

Den höga byggtakt som vi behöver hålla för att möjliggöra för fler att hitta en bostad kräver att vi planerar ansvarsfullt och med vida perspektiv och redan i ett tidigt skede tar hänsyn till människors möjlighet att leva, lära och bo. Det vill säga, att i ett tidigt stadie planera för skola, kollektivtrafik, arbete, sjukvård och andra samhällsbärande funktioner. Det är glädjande att se att det finns planer för skolplatser, förskoleplatser, park och en mindre idrottshall. Projektplanen skapar goda möjligheter för att inte bara fysiskt, utan också socialt, bygga ihop Bromsten , Rinkeby, Ursvik och Tensta.

Samtidigt är vi oroliga för att staden inte passar på att planera för fler skolplatser i det här läget. De 1 700 bostäder som planeras kommer att, i samband med det behov som redan finns, skapa ett större skolplatsbehov än de 900 som planeras. Planerna behöver kompletteras med fler skolplatser, antingen genom att expandera de planer som finns, eller genom att planera för ytterligare en skola. Detaljplaneområdet ligger bara ett stenkast bort från de planer som riskerar att lägga en skola på Bromstens IP. Att lägga skolan inom det här området, istället för att riva nybyggd konstgräsplan, är ett mycket bättre alternativ. Därför föreslår vi att antalet planerade skolplatser fördubblas till minst 1 800. Vi vill att man i det fortsatta planarbetet tittar på möjligheten att förlägga alla eller vissa av dessa skolplatser till Bromstensgluggen/Alkärret. Det skulle ge barnen i Bromsten möjlighet att gå eller cykla själva till skolan, samt göra det enkelt att ta sig dit med kollektivtrafik från Bromsten.

Den utpekade riktning som projektet har, med rekreationsytor och planering som ska uppmuntra till möten mellan människor hör till projektets starkaste sidor. Med bättre förbindelser mellan Rinkeby, Tensta och Bromsten blir områden som ofta kan kännas separerade från sin omgivning mer en del av en större regional helhet. Det innebär också, i

samband med att nya bostäder planeras, att behovet av kollektivtrafik kommer att öka i området – och att SL behöver ta hänsyn till detta genom att öka busstrafiken genom Bromsten. En ny påfart till Ulvsundavägen är väldigt välkommen, då Bromstenspåfarten i dagsläget är överbelastad.

Det är väldigt positivt att radhus huvudsakligen är planerade norrifrån och att flerbostadshus huvudsakligen planerats söderifrån. Det ökar chanserna att byggprojektet på naturlig väg kan bygga bort delar av den socioekonomiska klyfta som idag separerar områdena, samtidigt som den ökar blandningen i bebyggelsen för respektive del. I den här planeringen är behovet av högkvalitativ och varierad arkitektur speciellt prioriterad. Vi vill se att stadskänsla byggs fram som skapar trygga och vackra miljöer där människor trivs att leva.

Vi ser att det är fullt möjligt att bygga fler bostäder på den ianspråktaga ytan genom att sluta de kvarter som nu är halvslutna eller helt öppna, följa exploateringskontorets rekommendationer om högre exploateringsgrad längs med Ulvsundavägen och placera några av de föreslagna flerbostadshusen på mer lämpliga platser inom planområdet. Högre exploateringsgrad längs med Ulvsundavägen, som inte riskerar att skymma befintlig bebyggelse, bland annat genom fler våningar. Det skulle skapa bättre ekonomi i projektet och möjliggöra för en mer naturlig övergång med lägre hus i direkt anslutning till småhusen samtidigt. Med dessa ändringar kan antalet bostäder ökas till minst 2 000 .

Rissneskogen är ett speciellt värdefullt grönområde för många i området. Därför vore det olyckligt att förlänga Båtman Stens väg genom skogen och bygga hus där. Genom att anpassa planeringen i linje med vad som ovan anförts är det möjligt att bevara Rissne skog, samtidigt som bostäder och andra funktioner kan tillfredsställas.

Beslutsgång

Ordföranden Stefan Hansson (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S), Lennart Tonell m.fl. (MP), Maria Ljuslin (V), Torbjörn Erbe m.fl. (M) och Susanne Wicklund (C).

Reservation

Emilie Fors (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Stefan Hansson m.fl. (S) och Maria Ljuslin (V) enligt följande:

Stockholmare med olika bakgrund möter varandra allt mer sällan i vardagen. Segregationen är en av vår tids stora utmaningar. Vi vill minska klyftorna i staden och öka jämlikheten. Stockholm behöver byggas ihop till en mer sammanhållen stad, så att fler får möjlighet att mötas. Därför har vi lagt om Stockholms bostadspolitik.

Under mandatperioden har vi byggt en historiskt hög byggtakt, och påbörjat över 25 000 bostäder i Stockholm. Exploateringsnämnden hade förra året ett rekordår i antal markanvisningar med cirka 8 500 anvisningar.

Programmet för Spångadalen går i riktning för en sådan utveckling. Förslaget innebär 1500-1700 nya bostäder, en ny skola för 900 elever och två nya förskolor. Förslaget innehåller även bland annat upprustad parkmiljö, två idrottshallar och ett cykelstråk. Programmet för Spångadalen ökar möjligheterna till fler lägenheter, ökad tillgång till utbildning och fysisk aktivitet samt rekreation.

Andelen hyresrätter i förslaget innehåller en stor andel hyresrätter, vilket stärker allmännyttan i området och staden. Hyresrätterna ger möjligheter för Spångaborna till boenden genom livets olika skeenden, och bidrar även till målet om fler hyresrätter i hela staden. Genom att bygga ihop två stadsdelar stärks de sociala sambanden, segregationen motverkas och möjliggör för fler Stockholmare att mötas över tidigare fysiska barriärer. Valfärden stärks, som i förlängningen även kommer innebära en förbättrad integration för stadsdelarna i sin helhet. Vi tar ansvar för att börja bygga bort de barriärer som allt för länge tillåtit utgöra hinder för människor i vardagen.

I det fortsatta arbetet är det viktigt att de kolonilotter som finns får finnas kvar på platsen eller får en ny likvärdig plats inom området. Om exploateringen ska öka i området bör det ske i de områden mot Bromstensidan där man nu föreslår radhus. Behovet av en ny vägförbindelse mellan Rinkeby och Tensta bör utredas, finns behov av det bör den vägen placeras längre söderut för att spara det område som idag är mycket välanvänt.

Särskilt uttalande lämnas av Lennart Tonell m.fl. (MP) enligt följande:

Vi konstaterar att förutsättningarna har radikalt förändrats från startpromemorian 2016 till det nu aktuella programsamrådet. Med 800 – 1000 lgh var det möjligt att skapa en bra avvägning mellan bebyggelse och bevarande av värdefull natur- och parkmark, koloniområden, lek-, picknick- och idrottsytor samt en rimlig omfattning av asfalterade ytor för trafik ur främst hydrologisk synpunkt. Lägenhetsantalet är nu fördubblat till 1500 – 1700 lgh utan angivande av skäl. Följdeffekter av detta blir behov av ny skola, många nya gator och stora biologiska förluster såsom att ca hälften av naturvärdena försvinner, skogarna fragmentiseras, spridningskorridorerna skärs av.

Detta innebär sammantaget en betydande miljöpåverkan vilket kräver utarbetandet av en MKB. Dessutom saknas också en omvärldsanalys, utöver översiktsplanen, till exempel hur Solna och Sundbyberg planerar sitt bostadsbyggande utefter gamla Enköpingsvägen och Järvafältets gröna kil in mot Ulriksdal – kunskaper som rimligen påverkar hur vi genomför dessa planer och förslag.

Här följer endast *några* kommentarer (i övrigt hänvisas till remissvaret från Spånga-Tensta stadsdelsnämnd):

1. Bromstensgluggen

Vi godkänner stadsbyggnadskontorets förslag för max 600 lägenheter, under förutsättning att forn-minnesområden sparas som parkmark, att trafikbuller från Ulvsundavägen kan dämpas till en acceptabel nivå kring husens närmiljö, att genomfarts- och bussgata kan passera området *närmast* Ulvsundavägen och fram till Rissneskogens ytterkant mot Ulvsundavägen och dess påfartsramp från Rinkebyrondellen. Husen kan därmed flyttas in något från den starkt trafikerade Ulvsundavägen. –Det är synnerligen viktigt att gång- och cykelbron byggs i föreslaget läge över Ulvsundavägen till Rissne centrum där T-bana och tvärbanan (klar 2022) finns inom 600 m.

2. Vi vill inte bebygga Rissneskogen eller skogskanten mot Rinkebydalen enligt förslaget. Frodevägen behöver därför ej blir genomfartsgata till Rinkebydalen. Idag finns ett nät av GC-vägar som effektivt förbinder stadsdelarna vilket är bra. Skogsområdet måste hålla ihop med hänvisning till bevarande av naturområden samt dess spridningskorridorer och för lek, rekreation och biologisk mångfald.

3. Sbk föreslår att mer än halva kolonilottsområdet rivs för en ny låg – och mellanstadieskola. Koloniområdet vill vi ha kvar. Om max 1000 lägenheter byggs, behövs ingen ny skola i enlighet med startpromemorian 2016. Knutbyskolan som ligger nära behålls och kan utökas något vid behov.

4. Vi vill ej bebygga Rissneskogen med föreslagna flerfamiljshus. Förslaget står i strid med tanken att stadsdelens skogshöjder är ett unikum för just Bromsten. Alla skogspartierna är idag förenade och lättillgängliga både för flora, fauna och de boende. Förslag hotar att slå sönder detta sammanhang. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd har tagit fram en parkplan med förslag om bevarande av Rissneskogen

5. Vi vill inte ha genomfartstrafik i det som i förslaget kallas 'Noden'. Smågatorna på Bromstenssidan är krokiga och trånga och med flera återvändsgator. Frodevägen är kraftigt överdimensionerad i förslaget för det antal lägenheter som den är tänkt att betjäna. Rinkebystråket och Rinkebysvängen är stora breda gator med frekvent bil- och busstrafik. Däremot är det bra om GC-vägen på denna plats får en högre kvalitet än i dagsläget.

6. Radhusen längs Rinkebysvängen.
Vi föreslår att 40 – 50 souterrängradhus kan byggas söder om Rinkebysvängen i grässlätten ner mot Rinkebydalen och GC-vägen. Radhusen får trädgårdstäckor och uteplatser mot söder och mot den gröna dalgången. Därmed skulle Rinkebysvängen kunna omformas till en trevlig stadsgata med trottoarer och en lugnare trafikrytm. Stadsbyggnadskontoret föreslår att Rinkebysvängen flyttas ner i Rinkebydalen intill GC-vägen och att radhus byggs norr om gatan.
Förslaget är obegripligt och onödigt dyrt.

7. Att Spångadalens stora gräsytor sparas är bra. Stadsbyggnadskontoret föreslår att ca 60 radhus i 2 plan byggs på grönytan med lundvegetation mitt emot Holmingegränd. Lämpligare är att bygga i stället ett högre flerfamiljshus vid korsningen Tenstavägen/ Spånga Kyrkväg som ett landmärke och i ett strategiskt intressant område där befintlig grönyta ändå mest består av slänter.

Sammanfattningsvis

Förslagen (varav endast några redovisas här) innebär en hel del kostnadsbesparingar för staden med mindre, färre och

smartare gatu- och va-anläggningar, ingen ny skola med skolgård, mindre skadliga ingrepp i naturmarken, bättre hydrologiska förhållanden (typ mindre risk för översvämning) etc.

Särskilt uttalande lämnas av Torbjörn Erbe m.fl. (M) enligt följande:

Vi ser mycket positivt på att starta detaljplanering för ytterligare fler bostäder i stadsdelarna Rinkeby, Tensta och Bromsten. Men vi vill tydligt framhålla vikten av att planera för genomförandet av ett stort antal ytterligare bostäder inom och mellan Tensta, Rinkeby, Spånga och Bromsten. Vi har tidigare föreslagit 5 000 fler bostäder i dessa stadsdelar, men har tyvärr inte fått gehör för detta från den rödgrönrosa majoriteten. Stadens samlade krafter måste agera och arbeta för att bryta den sociala segregationen och det, tyvärr, ökande våldet i framförallt Tensta och Rinkeby. Den enda lösningen på sikt är att bygga bort segregation och utanförskap, genom fler och blandade upplåtelseformer och kombinerat med tillhörande kommunal och kommersiell service, arbetsplatser och tydliga arbetsmarknadsåtgärder. Företrädesvis ska förtätningen ske medelst bostadsrätter, parallellt med bostadsbolagens upp-drag att möjliggöra ombildning från hyresrätter till ägarlägenheter i befintligt bestånd. I det arbete som framöver ska göras är det viktigt att den lokala förankringen är så bred som möjligt. Hänsyn måste tas till de grönområden som finns i området. Till exempel är Rissneskogen en plats som besöks av både förskolor och skolor från Rinkeby och Bromsten, motionärer, hundägare och på vintern åks här både skidor och pulka.

Ersättaryttrande

Nike Örbrink (KD) instämmer i särskilt uttalande från Torbjörn Erbe m.fl. (M).

Vid protokollet
Lena Mittal